

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan understøtter vi positive fællesskaber hos os? Og hvordan guider vi de børn/unge, der står uden for fællesskabet? Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt for at styrke positive fællesskaber?

FÆLLES- SKABER

Positive fællesskaber er kernen i det gode børneliv ifølge børnene og de unge. Fællesskaber med venner og om aktiviteter gør dem glade og motiverer dem. Børn og unge i alle aldre ser og værdsætter, når voksne sætter rammer for relationer og fællesskaber, og når voksne hjælper med at løse de konflikter, der kan opstå. De efterspørger hjælp til at håndtere svære dynamikker fx på tværs af køn, etnicitet, handicap eller på grund af sociale hierarkier. Særligt de ældre børn og unge sætter pris på både at være en del af mindre og nære fællesskaber samt af bredere fællesskaber med mange forskellige børn og unge.

Det digitale spiller en stor rolle i forhold til at opbygge relationer og vedligeholde dem, men kan også forstærke følelsen af at være ensom eller uden for fællesskaber.

CITATER

” *Det er godt med en regel. Vi har en regel i vores klasse. Hvis mig og Otto leger, og der så kommer en anden og spørger, om han eller hun må være med, så skal vi sige ja.*

(Dreng, indskoling)

” *Venskab er vigtigt i livet. Det giver mig motivation til at komme op om morgenen. Venner giver glæde i livet, det er en meget vigtig ting. Hvis man ikke har nogen venner, bliver ens liv mere trist.*

(Pige, udskoling)

” *På mit svømmehold er jeg i en gruppe af piger, og vi snakker ikke rigtig med drengene. Det gjorde vi på det tidligere hold, og der gjorde det mig glad at gå til svømning.*

(Pige, udskoling)

” *Vi ønsker, at han er en del af et hold og oplever værdien af at være med andre og samarbejde. Pædagogerne er gode til at være opmærksomme på at rotere rundt i legegrupper, så han lærer at være åben og får mange relationer.*

(Dagtilbudsforælder)

LYTTENDE VOKSNE

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan sikrer vi, at vi har tid til at lytte og skabe relationer til børnene/ de unge hos os? Og i hvilke situationer kan vi komme til at være 'sure' eller 'irriterede' voksne? Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt til at være de voksne, som børnene/ de unge efterspørger?

LYTTENDE VOKSNE

For børnene og de unge er ”den gode voksen” én, der lytter og tager sig tid til at lytte. Det er én, der kan se tingene fra flere perspektiver, som ikke tager parti, og som hverken overreagerer eller undlader at handle på det, der bliver sagt. De voksne spiller en kæmpe rolle for børnenes og de unges motivation til at lære og trives, og de kan få selv ”kedelige” ting til at være spændende. Børnene og de unge mærker, når de voksne gør sig umage. Når noget er svært, giver den gode voksen sig tid til at forklare tingene igen eller på nye måder.

Børnene og de unge fortæller også om ”sure og irriterede voksne”. Det er utrygt og skaber forvirring, når de ikke kan aflæse den måde, voksne reagerer på.

CITATER

” *Jeg kan snakke med vores matematiklærer om mange ting. Han håndterer os på en god måde og ved, hvad han skal sige for at få mig i bedre humør. Han vil lytte til os og vil være åben, og derfor går vi til ham. Han tager heller ikke parti, og han er meget fair.*

(Pige, udskoling)

” *Helen i vuggestuen var virkelig god til at hjælpe. Hun prøvede at få alle til at fortælle, hvorfor alle var blevet sure på hinanden.*

(Dreng, indskoling)

” *Jeg elsker læreren, vi har i historie og kristendom, men jeg kan ikke så godt lide fagene. Det bliver bare lidt sjovere, når man også har en bedre lærer.*

(Dreng, mellemtrin)

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan skaber vi varierede dage med plads til fordybelse, natur, bevægelse, kreativitet og passende udfordringer? Og hvornår har børnene/de unge mulighed for medbestemmelse hos os? Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt for at skabe endnu mere variation og passende udfordringer i hverdagen?

VARIATION

Børnene og de unge vil gerne udfordres og udfolde sig på forskellige måder i løbet af dagen. De vil gerne arbejde alene, i mindre grupper og i større grupper. De vil gerne bruge kroppen, computeren, naturen og deres kreativitet. De yngre børn peger særligt på forskellige rammer for leg og de ældre børn på forskellige rammer for læring. De kan se, når de voksne gør sig umage, fordi det gør dagen mere varieret og motiverende. Når de voksne gør sig umage, oplever børnene og de unge også, at de udfordres på en bevidst og målrettet måde.

Børnene efterspørger selvbestemmelse inden for en passende ramme. De vil gerne tage ansvar for at løse opgaver og tages alvorligt. Særligt de ældre børn og unge oplever, at de udvikler andre sider af sig selv i fritiden, og når de gør noget anderledes i undervisningen, end de plejer.

Børnene og de unge peger på hjemsendelse under corona som en tid, hvor dagene var særligt svære eller kedelige, fordi de sad alene hjemme og manglede variation i løbet af dagen.

CITATER

” *Jeg kan godt lide at være ude og lave noget og få frisk luft, og at det er anderledes undervisning: at lave noget sammen i klassen. Stjerneløb i dansk for eksempel – vi var ude, og det blev sjovere og et andet miljø.*

(Pige, udskoling)

” *Det er kedeligt at sidde derhjemme og have hjemmeundervisning, for så er der ikke nogen andre.*

(Dreng, indskoling)

” *Vi har de der ugeskemaer i dansk, og jeg ved godt, at det kræver lidt mere af lærerne. Det kunne være fedt, at man gjorde det i flere af fagene. Det gør bare, at man kan bestemme lidt mere selv og sådan noget. Jeg synes bare, det kunne være rart, hvis man kunne vælge mellem 2-3 muligheder.*

(Pige, mellemtrin)

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan bruger vi aktivt forældres unikke viden og erfaring om deres barn, så samarbejdet fremmer den røde tråd i barnets liv? Hvordan fastholder vi samarbejdet med forældrene i takt med, at børnene bliver ældre og med respekt for de unges behov for autonomi? Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt for at fremme samarbejdet med forældrene?

DEN RØDE TRÅD

Familien er børnenes og de unges vigtigste base. Børnene og de unge taler om dagens udfordringer og oplevelser med deres forældre, når de kommer hjem. Unge lægger vægt på, at børn der ikke er tætte med deres forældre, har brug for endnu mere støtte på tværs af tilbud og hjem. De ældre børn lægger mærke til, når forældrene stopper med at arrangere aktiviteter på tværs af klassen. Ellers er samarbejdet mellem forældre og tilbud ikke noget, børnene eller de unge forholder sig aktivt til.

Samarbejdet fylder derimod meget set fra forældrenes perspektiv. Særligt forældre til yngre børn lægger vægt på at skabe gode relationer til voksne i barnets institution. De søger råd og vejledning og peger på, at det tætte samarbejde er altgørende. Efterhånden som børnene bliver ældre, giver forældrene udtryk for, at de slipper samarbejdet mere og mere. Forældre sætter pris på en relation til de professionelle voksne, hvor de samarbejder på en ærlig og direkte måde - for børnenes skyld. Forældre og professionelle voksne i barnets hverdag har hver især en unik indsigt i barnet, og når de samarbejder om deres perspektiver og erfaringer, skaber det en rød tråd i barnets liv.

CITATER

” *Vi har heller ikke længere fællesarrangementer for hele klassen, for vores forældre tror, vi selv kan klare det. Jeg savner de der fredage, hvor vi alle sammen sov på skolen. Så var vi sammen alle sammen.*

(Pige, udskoling)

” *...den dag min lillesøster startede i skole var en god dag. Så mødte vi hinanden i garderoben og kunne sige hej til hinanden. Jeg har det dejligt indeni, når vi mødes. Vi leger derhjemme.*

(Dreng, indskoling)

” *Jeg synes, det vigtigste er, at hvis der er noget, så skal lærerne tage det op og ikke vente til skolehjem-samtalerne. Det skal være ufarligt at kalde ind til samtale. Det kan også være et telefonopkald.*

(Forælder til skolebarn)

” *Vi har dannet et rigtig godt samarbejde mellem os og dem [børnehaven]. Vi har aftalt, at vi kan ringe og spørge, hvis vi er i tvivl om noget. Eksempelvis sproget i børnehaven, når der bliver sagt skiderik osv. Også når der opstår konflikter i børnehaven, så ringer jeg ind for at spørge, hvordan jeg kan håndtere situationen.*

(Dagtilbudsforælder)

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan hjælper vi i det daglige børnene/de unge med at navigere i den digitale verden og i de digitale fællesskaber? Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt for at understøtte børnenes/de unges 'væren' i det digitale?

DIGITALT LIV

Digitale teknologier er en stor og integreret del af børnenes og de unges liv og deres fællesskaber. Sociale medier og gaming er arenaer for fællesskaber, men kan samtidig forstærke følelsen af at være ensom eller uden for fællesskaber. Børnene og de unge bruger de digitale medier aktivt og til forskellige formål. Særligt de ældre børn og unge er reflekterede over den digitale verdens muligheder og udfordringer. Det digitale åbner verden og giver børnene og de unge viden, nye interesser og adgang til læring om at være kritiske over for det, de ser på nettet. På de digitale medier spejler børnene og de unge sig i andre og udvikler deres identitet.

De ældre børn og unge er bevidste om den bagside, der er ved det digitale, og at de eksponeres for falske informationer, skræmmende indhold, redigerede billeder af perfekte liv og 'hate' (fx grove kommentarer på sociale medier), men de påvirkes stadig negativt af det.

CITATER

” På TikTok lærer jeg engelsk, og jeg lærer mange nye danse.
(Pige, mellemtrin)

” Gaming er sjovt. Hvis jeg ikke har noget at lave, så kan jeg spørge nogle af mine venner, om de vil spille. Vi sidder og spiller og snakker.
(Dreng, mellemtrin)

” Det, der fylder mest, er udseende, at alt skal være perfekt, at alle skal se perfekte ud på nettet og have det perfekt. Jeg følger mest folk på min alder. Det er nemt at sammenligne sig og tænke ”Hvorfor kan de tage derhen eller gøre det og det, når jeg ikke kan, selvom de er på samme alder”.
(Pige, udskoling)

” TikTok har skræmmende videoer, og man ser alt, der er perfekt, men alligevel lærer jeg en masse såsom hudpleje, hårpleje, kreativitet med venner osv. Der er nogle, der ser en i øjenhøjde og er på samme niveau. TikTok og Insta er begyndt at vise, at alle ikke har det perfekt, og at der er meget redigering af både billeder, men også af hvordan livet er. At livet ikke er, som alle går rundt og tror. Det er de blevet meget bedre til.
(Pige, udskoling)

EN SUND BALANCE

REFLEKSIONS- SPØRGSMÅL

- 1 Hvordan understøtter vi børnene/
de unge i at være aktører i eget liv,
uden at de tager alle livets
udfordringer på egne skuldre?
Vær så konkret som muligt.
- 2 Hvad er vores næste skridt for at
mindske børnenes/de unges
præstationspres inden for de
rammer, vi har?

EN SUND BALANCE

Børnene og de unge ønsker at lære og har ambitioner på egne vegne. De har stor viden om og reflekterer over sundhed, fremtiden, psykiske lidelser, klima, læring etc. De efterspørger handlekompeterencer, som kan gøre dem i stand til at 'blive modne til livet', til at handle på deres mentale helbred og på klimaudfordringerne, men også aktiviteter med fokus på proces frem for resultater.

Samtidig giver flere børn og unge også udtryk for, at deres ambitioner og refleksioner kan blive til bekymringer. De bekymrer sig om at begå fejl og kan have svært ved at finde balance i hverdagen: De skal blive så dygtige, de kan i skolen, men uden at få præstationsangst. De skal være sunde, men ikke lade sig påvirke af uopnåelige kropsidealer. De skal være robuste og selvstændige, men samtidig gå til voksne før det bliver for svært. Særligt børn fra mellemtrinnet og op bekymrer sig om at klare sig godt nok i skolen til at kunne få et arbejde og en god privatøkonomi i fremtiden.

De er reflekterede over, hvordan livet er på godt og ondt, men de er fortsat sensitive over for det og kan have svært ved at finde en sund balance i hverdagen.

CITATER

” *Når jeg sidder alene med fremlæggelser, kan jeg selv bestemme det hele, og så er jeg ikke nervøs for, om de andre laver fejl.*
(Pige, udskoling)

” *Min mor arbejder i jobcenteret. Der var et tidspunkt i 0.-klasse, hvor jeg ikke gad at komme i skole, men så sagde min mor "hvis du gerne vil have et job, når du bliver stor, så skal du lære at regne".*
(Dreng, mellemtrin)

” *Håber jeg får en god familie og et godt job med en god stilling. Hvis man ikke har et godt job, kan man ikke forsørge sin familie, og så bliver man nødt til at tage lån osv. Det handler mest om mig selv. Hvis jeg klarer mig godt i skolen og får høje karakterer, så kan jeg få en god uddannelse og fx blive læge.*
(Pige, udskoling)

” *I skolen lærer vi rigtig meget om klima, men vi får ikke at vide, hvad vi skal gøre. Vi ser bare film om, hvor forfærdeligt det er, men ikke, hvad man skal gøre ved det.*
(Pige, udskoling)